Poštnina plačana v gotovini

Mariborski Večernik »JUTRA«

Cena 1 Din

Leto V. (XII.), štev. 239 Maribor, sreda 21. oktobra 1931

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon: Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Olajšanje na Vzhodu

NOTI JAPONSKEGA IN KITAJSKEGA MINISTRA ZA ZUNANJE ZADEVE.

TOKIO, 21. oktobra. Minister za zunanje zadeve Shidehara pripravlja noto, ki bi naj bila odgovor na kitajsko opozoritev glede primene Kelloggovega pakta. V noti bo japonski zunanji minister opozoril na **kitajski trgovski in gospodarski bojkot napram Japonski, dejstvo, ki je nedvomno ugotovljeno in ki že samo na sebi pomeni kršenje Kelloggovega pakta.**

Kitajski zunanji minister kantonske vlade, ki se je mudil v Šanghaju, je odposlal japonski vladi noto, v kateri najprej ugotavlja, **da bi Kitajska z veseljem pozdravila direktna pogajanja z Japonsko in da je vsak čas pripravljena, poslati delegacijo, kamor Japonska želi, samo da se spravi s sveta neprijetno mandžursko vprašanje.**

Zakon za zaščito države v Španiji

PARLAMENT ZAKON SPREJEL. — OSTRE KAZNI. — DELAVSTVU BO ZASIGURANO SODELOVANJE V UPRAVAH INDUSTRIJ.

MADRID, 21. oktobra. Parlament je z vsemi proti 4 glasovom **sprejel zakon za zaščito republike,** ki ga je predložil in zagovarjal predsednik vlade Azana. Novi zakon označuje celo vrsto kaznivih dejanj, naperjenih proti obstoju republike, n. pr. pozivanje k upornosti proti republikanskim oblastem, atentate na življenje in imetje oseb iz versko-fanatičnih ali socialnih motivov, anarhistično propagando, nedovoljeno nošnjo orožja, neupravičeno navijanje cen, izzivanje stavk, ki niso 10 dni vnaprej bile prijavljene, ustavitev obratov, ki so za narod in državo življenskega pomena itd.

Za vse te delikte so **poleg smrtne kazni določene še ječa, deportacija, denarne globe do 10.000 peset in konfiskacija premoženja.**

Min. predsednik Azana je v daljšem govoru branil načrt zakona proti očitku, da je zakon predlagan v to svrho, da bi dal vladi diktatorska pooblastila.

V parlamentarnih krogih trde, da bo minister dela te dni predložil **zakonski načrt, po katerem bo delavstvu zasigurano sodelovanje v upravah industrij.** Kmetijski obrati so od te zakonske reforme izvzeti.

Volitve brez starih strank

V vseh proglasih, ki so bili izdani po zgodovinskem 6. januarju, je bilo jasno in slovesno povdarjeno, da se stare politične stranke nikdar več ne bodo vrnile. Za te stranke, ki so privedle našo domovino skoraj na rob prepada, ker so skoro povsod in vedno poznale le svoje lastne interese, zapostavljale pa splošne, narodne in državne koristi, v novi Jugoslaviji ne sme in ne more biti prostora. Tej svoji jasni in odločni izjavi so voditelji sedanje državne politike ostali zvesti. Ustava ter volilni zakon sta z eno samo potezo zabrisala vsako sled za njimi.

Kljub temu so se pojavili tudi pri nas krivi preroki in pismarji, ki govore še vedno o bivših strankah in presojajo tudi vsakega kandidata, ki se pojavi, s stališča nekdanje strankarske pripadnosti. Tem ljudem so nekdanji časi, ki se po naši novi ustavi in po novem volilnem zakonu nikdar več ne morejo vrniti, ostali še trdno v mozgu in v kosteh. So pa poleg njih tudi še drugi, ki sicer ne mislijo tako, pač pa poberejo vsako poulično govorico kot čisto zlato in jo potem kot tako oddajajo dalje. Tako se tudi v pravilno mislečih krogih mešajo misli in pojmi in se ustvarja nepotrebna in neosnovana zmeda.

Potrebno je tedaj, da povdarimo jasno in razločno, da se bodo volitve dne 8. novembra izvršile brez nekdanjih predšestojanuarskih strank. Kandidati, ki bodo nastopili na vsedržavni kandidatni listi ministrskega predsednika Živkovića, bodo vsi zastopniki in nosilci ene in iste državne jugoslovenske misli, pa naj so nekoč pripadali tej ali oni stari politični stranki ali grupaciji, ali pa tudi nobeni. Kot taki bodo stopili pred vse volilce, ki hočejo sodelovati pri izgradnji naše prenovljene skupne domovine, ne samo pred to ali ono bivšo skupino; kajti s tem, da so pristali na jugoslovenski program, so se za vedno slovesno odpovedali vsem poprejšnjim programom.

Volilci tedaj ne bodo postavljeni pred vprašanje, katero stranko ali skupino naj volijo, ampak pred odločitev, kateremu kandidatu osebno več zaupajo in od katerega pričakujejo več vztrajnega in plodonosnega dela. Volili tedaj ne bodo nekdanjih strank, ki jih sploh več ni, ampak osebe. O vseh kandidatih pa morajo biti enako prepričani, da pripadajo zares novi jugoslovenski politiki, kajti sicer ne bi dobili zaupanja nosilca liste, ki je najvišji čuvar te sedanje politike. Ko bodo izvoljeni in zbrani v novi narodni skupščini, bodo vsi njeni enakopravni člani in vsi bodo morali posvetiti vse svoje moči enemu in istemu enotnemu delu. Edino razliko med njimi bo tvorila samo njihova večja ali manjša sposobnost, vztrajnost in pridnost.

Zato pa je edino pravilno, da se volilci odločijo tam, kjer bo v srezu več kandidatov, za tistega, ki jim kot osebnost nudi več jamstva za bodoče parlamentarno delo, pa naj je poprej pripadal že tej ali oni politični grupaciji. Obenem pa naj se vsi volilci zavedajo, da so postali tudi oni sami člani enega samega velikanskega jugoslovenskega gibanja, ki hoče pokopati vse bojne tomahavke in si postavlja za cilj samo eno: **veliko, pomirjeno, edinstveno, urejeno in srečno kraljevino Jugoslavijo enakopravnih svobodnih Jugoslovenov.** In prav to je tista velika sila in garancija za bodočnost, ki nas kliče na delo vse, od meje do meje, brez razlike stanu, plemena, vere in starosti

Dr. Schober odstopi kot zunanji minister

DUNAJ, 21. oktobra. »Der Abend« javlja, da bo odstopil podkancelar in zunanji minister dr. Schober, in da se kancelar dr. Buresch že pogaja s strankami glede njegovega naslednika. Vest bo menda v toliko resnična, da bo dr. Schober najbrže že ta teden odstopil kot zunanji minister, ostal bo pa v vladi kot podkancelar.

Nov polom ameriških bank

NEW-YORK, 21. oktobra. Dolga vrsta denarnih zavodov, ki so se ali popolnoma zrušila ali pa začasno ustavila poslovanje, še vedno narašča. Štirinajst bank v državah Pennsylvanija in Indiana, med njimi velika banka »Pittsburg Exchange«, ki ima 5 milijonov dolarjev lastnega kapitala, je zaprla svoje blagajne. Petnajsta banka, ki je padla kot žrtev krize, je eden najstarejših denarnih zavodov v Portoriki.

Osemindvajset ravnateljev propadle »Bank of United States« je zaradi goljufive krivde stavljenih pod obtožbo. Tudi državni bančni kontrolor Broderick, ki je prevzel insolventno banko in izvršil njeno likvidacijo, je obtožen zaradi zanemarjanja svojih uradnih dolžnosti.

Senzacijonalno priznanje v lübeškem procesu

LÜBECK, 21. oktobra. V toku razprave proti prof. Denckeju in soobtožencem radi smrti 70 otrok v tamošnji bolnici, cepljenih z nepravim Calmettovim serumom, je prof. Dencke na splošno začudenje podal včeraj sledečo izjavo: »Javno priznam, da sem žrtev svoje znanstvene zablode. Do tega rezultata sem prišel, proučavajoč vprašanje tekom zadnjih mesecev. Nesrečen sem, da je moja zmota zahtevala toliko žrtev.« Razburjen se je Dencke vsedel, z galerije je bilo čuti plakanje starišev umrlih otrok, v dvorani pa je vladala grobna tišina ob tem skesanem priznanju. Dencke je nato še prosil sodišče, naj kaznuje samo njega, ker bi bilo zanj strašno, ako bi tudi svoje osobje, ki je samo izvrševalo njegove ukaze, potegnil za seboj v kazen in sramoto. Uničil je vse sledove svojega seruma, a ne zato, da bi zakril sled, ampak zato, da prepreči vsakršno nadaljnjo nesrečo.

Ogromen poset kolonijalne razstave v Parizu.

PARIZ, 21. oktobra. Od dneva otvoritve pa do včeraj je kolonijalno razstavo obiskalo 28.973.739 oseb.

Prisilen pristanek italijanskega letala.

LJUBLJANA, 21. oktobra. Eno izmed letal Balbove skupine, ki se je včeraj preko Budimpešte, Maribora in Ljubljane vračalo v Italijo, se je moralo spustiti na tukajšnjem letališču radi motornega defekta. Poškodbo so danes popravili. Letalo bo popoldne startalo za povratek v Kalabrijo.

Višja pedagoška šola v Beogradu.

Zadnje »Službene novine« objavljajo razpis, potom katerega se otvori ponovno višja pedagoška šola v Beogradu in bo že letos sprejetih 60 prosilcev iz učiteljskih vrst. Kakor razvidimo iz pogojev za sprejem, morajo prosilci oziroma prosilke poslati svoje prošnje do 8. novembra t. l. na rektorat višje ped. šole v Beogradu. Za sprejem morejo prositi oni, ki imajo najmanj tri leta aktivnega službovanja. Za časa šolanja prejmejo popolno plačo, oziroma prejemke, ki so jih prejemali v službi. Svoji prošnji morajo priložiti 1. zrelostno spričevalo, 2. spričevalo o praktičnem izpitu, 3. prepis službenih ocen zadnjih treh let, 4. krstni list, 5. zdravniško spričevalo in 5. curriculum vitae (kratek življenjepis, omožene morajo navesti število otrok). V prošnji morajo navesti tudi, za katero skupino učnih predmetov se odločijo. Prva je skupina narodnega jezika in literature, narodne zgodovine in zemljepisa, druga matematike, fizike, opisne geometrije, kemije, prirodopisa, botanike, mineralogije, geografije in tretja geografije, telovadbe, glasbe, petja, gospodinjstva, ročnih del in knjigovodstva.

Volilno gibanje v ljutomerskem srezu.

V vsem ljutomerskem srezu je volilno gibanje v polnem razmahu. Na vseh volilnih sestankih so se volilci soglasno izrekli za kandidaturo gg. Jakoba Zemljiča, župana v Slatini-Radencih in Franca Skulata, župana v Križevcih pri Ljutomeru. Dne 18. t. m. se je vršil volilni shod v veliki občini Štri gori in kraju Razkrižju, ki sta bila pred nedavnim priklopljena srezu Ljutomeru. Po sv. maši so se zbrali kmetje pod vaškimi lipami in z odobravanjem sledili izvajanjem govornikov volilnega odbora iz Ljutomera. Vsi so se odločno izjavili za novo jugoslovensko politiko. Tudi Nemci v Apaški kotlini so odločno pripravljeni aktivno sodelovati pri ureditvi naše države. V nedeljo 25. t. m. se bodo vršili javni shodi v Ljutomeru, Sv. Jurju ob Ščavnici in Gor. Radgoni. Govorila bosta gg. ministra Pucelj in dr. A. Kramer.

Razpored pridobnine in pavšaliranega davka

na poslovni promet za območje davčne uprave v Mariboru za davčno leto 1931 je razgrnjen v smislu določil čl. 131 zakona o neposrednih davkih na vpogled davčnim zavezancem pri davčni upravi v Mariboru, soba št. 2 od 12. do vštevši 19. oktobra 1931 med uradnimi urami. Morebitne pritožbe proti odmeri pridobnine in davka na poslovni promet se vlagajo pri davčni upravi v Mariboru v 30 dneh po prejemu dotičnih obvestil in plačilnih nalogov, ki se dostavljajo davčnim zavezancem, ne pa po vpogledu v razpored. Pritožbo je kolekovati z Din 20

Posipajte po jutrih, ko pade slana, državni most!

Ko je vozil blapec Korošec z enovpreženim konjem preko državnega mosta včeraj zjutraj, je konju spodrsnilo na zamrznjenem tlaku in je padel. Dvigniti ga je moralo moštvo reševalne postaje. Dobro in potrebno bi bilo, da mestni gradbeni cestni urad poskrbi, da se posipljejo po jutrih, ko pade slana, nevarna mesta s peskom proti opolzkosti. Kakor izvemo, je bil to že četrti slučaj eno to jutro.

Drobiž iz Radvanja

Lov. V tukajšnjem lovišču, ki ga ima v najem gosp. dr. Dernovšek, se je vršil v nedeljo glavni lov. Lovci in gonjači so obhodili vse lovišče ter ustrelili dokaj divjačine. Posebno mnogo fazanov so ustrelili, najmanj pa zajcev, kajti zajcev je jako malo, ker so skoraj vso zalego pokončale kune in mačke. Lovu je prisostvoval g. Dernovšek sam.

Nove poštne nabiralnike smo dobili. Namestili so jih na vseh vidnih krajih. Pismonoša vsak dan sproti pobira pošto in jo odnaša v Maribor. Ideja je res hvale vredna, kajti ni nam več treba za vsako kartico tekati v mesto.

Čudež narave. Če greš v Zg. Radvanje, vidiš ob cesti drevo v bujnem cvetju, kot spomladi. Marsikdo se je že čudil in dejal, da je svet narobe, ko začnejo drevesa cveteti v jeseni.

Prvi sneg. Ljudje, ki so šli v četrtek zjutraj v trgatev, so prinesli novico, da so zapazili na Pohorju prvi sneg, ki se je smejal v dolino, a je kmalu po solnčnem vzhodu skopnel. Res je bilo par dni jako mrzlo, in marsikatera gospodinja, ki si še ni priskrbela dovolj drv za zimo, je začela obupavati. Tudi hud veter je razsajal zadnje noči, ki pa k sreči ni povzročil nobene škode.

Novi vinski mošt že točijo naši gostilničarji po ceni 6 do 8 Din liter.

Letošnja trgatev je jako dobra in nekateri mošti imajo celo 20° sladkorja.

Še zmiraj zidajo. Te dni bodo končali z deli pri treh stavbah in že tekom prihodnjega tedna bodo nastanjeni v njih ljudje. Stavbe so krasne in spadajo med najlepše hiše v Radvanju.

Iz Jarenine.

Nič kaj prijetnega iz sicer prijazne Jarenine. Zopet je posegla med nas trda usoda s svojo mrzlo roko. Tokrat je kruto objela ljubki dom g. Lubienskega v Jareninskem dolu. Gospej soprogi se je omračil um. Opolnoči je skrivoma odšla od doma v spalni obleki in tavala v temno noč čez grič in dol proti Sv. Jakobu, kjer je klicala ob Kristlovem domu v zgornjem Jakobskem dolu, tresoč se od jesenskega hlada, na pomoč. Zjutraj so jo prepeljali domu z avtom in potem v Zagreb. Prijazno gospo spremlja obče sočutje. — Mrzli severni dih kali zadnje dni veselje ob trgatvi. Po večini je že trgatev opravljena in sladki sok že burka v sodnih okroglinah, kakor da zdihuje po boljših cenah. Le namenoma zaostali ptiči se odlašajo z vinskim »branjem«, hrepeneč po še boljši kakovosti. V vinske katekombe pa je treba sedaj res previdno stopati, ko so napolnjene z iz mošta pregnano ogljikovo kislino. Saj so se pripetili pretekle dni ponekod smrtni slučaji vsled zadušenja ob prihodu v moštno klet. Torej pozor! Tako obilne trgatve, pa nizkih cen kot letos, se ne spominjajo menda niti najstarejši ljudje. Točijo pa ga, kakor že rečeno, pri nas gostilničarji do 20. novembra večinoma po 4 Din liter, iz kleti pa se dobi (oziroma od preše) na pol zastonj. Saj smo že poročali, da so vozili mošt v Maribor liter po 1 Din 8 par, pa še voznino sami plačali. To ostane zapisano z žalostjo v zgodovino Slovenskih goric. In vendar bleščijo v vsej svoji krasoti v jesenskem solnčnem žaru...

Zdravilišče Rogaška Slatina

izkazuje v svoji statistiki ob zaključku minule sezone 6821 gostov napram 7720 v letu 1930, ko je bilo zdravilišče izza leta 1920. najbolj obiskano. Med letošnjimi gosti je bilo troje ministrov, 16 generalov, 5 banov in podbanov, 5 škofov, 6 konzulov, 109 oficirjev, 160 odvetnikov in notarjev, 133 zdravnikov, 113 inženerjev, 117 profesorjev, 172 učiteljev, 566 uradnikov, 801 trgovcev itd. Relativno največ gostov je bilo iz Zagreba (1351), iz ostale Hrvatske 1005, iz Ogrske 825, iz Beograda 749, iz Vojvodine 589, iz Ljubljane 368, iz ostale Slovenije 459, iz Češkoslovaške 56, iz Avstrije 357, iz Italije 106, iz Amerike 45, iz Francije 10, iz Grčije 120, iz Rumunije 19, iz Poljske 8 itd.

Razstava mesta Maribora

je zaključena jutri 22. t. m. Obiskana je bila ves čas prav mnogoštevilno.

Mariborski in dnevni drobiž

Češkoslovaški drž. praznik v Mariboru

(V nedeljo, dne 25. t. m. ob 10. uri.)

Mariborska Jugoslov.-češkoslovaška liga je sklenila tudi letos čim veličastneje proslaviti češkoslovaški državni praznik »28. oktobra«. V ta namen se bo vršila, da se omogoči obisk čim širšim slojem, zlasti pa dijaški mladini, to nedeljo, dne 25. oktobra ob 10. uri v dvorani pivovarne »Union«, slavnostna matineja ob sodelovanju vojaške godbe. Slavnosti se bo udeležil kot zastopnik konzulata Češkoslovaške republike v Ljubljani, tudi g. podkonzul Cihelka ter zastopniki naših civilnih in vojaških oblasti, zlasti pa tudi dijaštvo višjih razredov.

Program, ki je letos posebno skrbno izbran, bo sledeči: 1. Pozdrav predsednika J.-Č. lige, — čsl. himna, svira vojaška godba; 2. B. Smetana: Uvertura opere »Libuša«, vojaška godba; 3. Solopetje gdč. prof. Lj. Vedralove s spremljevanjem vojaške godbe: Molitev iz opere »Libuša«; 4. Slovaške narodne: »Ej hory«, »Ach muj milý šohajinku«, »Teče voda, teče...«; 5. Slavnosten govor: Božidar Borko, publicist v Ljubljani; 6. Deklamacije čeških pesmi; 7. Govor podkonzula ČSR g. Cihelke, jugoslovanska himna; A. Dvořak: Uvertura »Domov můj«. Vstopnina je vsakomur, ki je prijatelj Čehoslovakov, prosta. Začetek pa bo radi obširnega programa točno ob 10. uri.

Jugoslov.-češk. liga je dobila poročilo od bratskih J.-Č. lig iz ČSR, da se tudi tam že sedaj po vseh mestih pripravljajo na proslave jugoslovanskega državnega praznika.

Razrešen je

svojih dolžnosti kot član Vrhovnega zakonodajnega sveta minister v p. Ivan Vesenjak.

Iz poštne službe.

Premeščene so: na pošto Maribor II Terezija Radovar, manipulantinja na pošti v Novem mestu, na pošto Ormož Avrelija Šafarič, manipulantinja na pošti v Ptuju in na pošto v Slov. Bistrici Marija Štukelj, uradnica na pošti v Sv. Lenartu v Slov. goricah.

Iz šolske službe.

V državno službo je sprejetih več pogodbenih učiteljev in učiteljic, med drugimi: Josip Berce in Rozalija Berce-Tomažič v Svečini, Valburger Marušič v Andrijancih, Antonija Makarovič-Kancler v Sred. Bistrici, Frančiška Pagon v Zg. Lendavi in Srečko Poljšak na Runču.

Smrtna kosa.

V Gradcu je preminul včeraj popoldne občeznani, ugledni tovarnar usnja g. Lovrenc Laurich iz Konjic. Pokojnikovo truplo prepeljejo danes popoldne iz Gradca v Konjice, kjer ga pokopljejo v petek ob 16. uri na tamkajšnjem pokopališču. V splošni bolnici je preminul v starosti 67 let dninar Anton Mihalek. Pogreb bo jutri popoldne na studenško pokopališče. — V Mesarski ulici 1 je umrla sinoči Terezija Sovič, zasebnica, stara 49 let. Pogreb bo v petek ob 15. iz mrtvašnice. Blag jim spomin!

Novo banovinsko gospodinjsko šolo

grade in bodo predvidoma otvorili že meseca januarja 1932 v Sv. Juriju ob j. ž. Z gradnjo te šole so pričeli že med vojno l. 1916, vendar so pa dela takrat ustavili. Pouk bo redno 10mesečen, le v tem šolskem letu radi zakasnitve 7mesečen. Sprejemni pogoji bodo kmalu razpisani.

Drugo oblastno nagradno streljanje v Kraljevu

priredi od dne 22. do vključno 25. oktobra t. l. šumadijska strelska družina v Kragujevcu.

Proslava češkoslovaškega narodnega praznika v Ljubljani.

Konzulat ČSR v Ljubljani sporoča, da priredi konzul v sredo, dne 28. oktobra, na dan češkoslovaškega državnega praznika, recepcijo na Erjavčevi cesti 21., I. nadstropje, od 17. do 20. ure. Na to proslavo vabi konzul vse pripadnike ČSR in prijatelje češkoslovaškega naroda.

Ljudska univerza v Mariboru.

V petek, dne 16. oktobra t. l. predava g. veterinarski višji svetnik Franc Pirnat **o varstvu živali.** Gospod predavatelj bo podal zgodovinske črtice o varstvu živali, govoril bo o različnih načinih trpinčenja živali in kako nam je postopati, da to preprečimo. Končno bo pojasnil naloge in delovanje društev za varstvo živali ter tudi označil zakonske zaščite v različnih državah. Važno predavanje bo ponazorjeno z mnogimi slikami.

Za brezposelne.

Pri borzi dela v Mariboru dobijo delo: 4 hlapci, 2 pastirja, 2 majarja, 4 poljski delavci, 1 kotlar, 1 čevljar, 1 krojač, 1 starejši mlinar, 2 navadna delavca, 2 zidarja, 1 soboslikar, 1 pek, več vajencev (mizarske, kolarske, mesarske, slaščičarske in pekarske obrti) kakor tudi 8 kmetskih dekel, 2 kmetski gospodinji, 3 strojne pletiljke, 1 štoparica za gornje dele čevljev, 1 hišna šivilja, 1 šivilja za perilo, 1 plačilna natakarica, 1 perfektna servirka, 11 kuharic, 1 varuška, 2 sobarici, 2 postrežnici, 1 delavka, več pletiljskih, modistovskih, šiviljskih in trgovskih vajenk.

Sestanek likovnih umetnikov.

Mariborski likovni umetniki, slikarji in kiparji, se vabijo na razgovor o obnovitvi skupnega dela in razstav. Razgovor bo v petek, dne 23. t. m. ob 19. uri v kapelici restavracije »Grajska klet«.

Poroke v Mariboru.

V zadnjem času so se poročili: Josip Zorn, učitelj, z gdč. Tatjano Kamenškovo, hčerko trgovca; Franc Krebs, železničar, z gdč. Hedviko Prelogovo, tkalko; Ludvik Slugar, delavec, z gdč. Marijo Traperjevo, delavko; Edvard Eder, uradnik, z gdč. Natalijo Šmonovo, šiviljo; Ivan Gradišnik, delavec, z gdč. Štefanijo Megličevo, šiviljo; Alojzij Kočurnik, preddelavec, z gdč. Marijo Lobenweinovo, šiviljo; Franc Bogataj, žel. uradnik, z gdč. Amalijo Velikajevo, delavko; Franc Spitaler, ključavničar, z gdč. Elizo Živkovo, delavko; Friderik Kozole, zlatarski pom., z gdč. Amalijo Regvartovo, blagajničarko; Jakob Horvat, ključavničar, z gdč. Zdenko Ramschovo, blagajničarko.

Trg v sredo 21. oktobra.

V splošnem je bil trg srednje založen. Kmetje so pripeljali 8 vozov s krompirjem, čebulo in zeljnatimi glavami, 3 s sadjem in 2 z lončeno in leseno robo naložena voza, kakor tudi okoli 600 komadov perutnine. Cene so bile iste kakor v soboto. Pač pa se je videlo, da je bilo malo jabolk in hrušk, ker te se izvažajo vsak dan v veliki množini v inozemstvo, zato pa so tudi tukaj cene poskočile. Grozdja je mnogo na trgu in se prodaja po Din 2; zelo lepo pa po Din 3 do 4 za kg.

Živ rjavi jastreb se vidi pri gačitelju v Strossmajerjevi ulici 6.

11. t. m. so ljudje v Mariboru videli nad Veliko kavarno plavajočo ptico, katera je ostala nad Mariborom skoraj eno uro. Ptica je odletela proti Ptuju. 12. t. m. zjutraj je pa neki v Ivanjcu na Hrvaškem v nekem grmu videl velikega ptiča in ga ujel. Dotični kmet ga je prodal ptujskemu trgovcu s perutnino Schönlaubu. Ta pa ga je prinesel živega gačitelju Ziringerju, kateri ga bo ohranil se 14 dni živega, potem ga bo pa nagačil za g. Schönlauba. Ptič je rjav jastreb (Vultus monachus), kateri živi navadno na Španskem, v Sardiniji, na balkanskih otokih, v Turčiji in srednji Afriki. Je 1.20 m visok in z odprtimi krili meri 2.60 m. Vredno je pogledati ga. Šolska mladina naj bo opozorjena, ker tako priliko bogve če bo še kdaj imela. Vidi se ga zastonj.

Vozne olajšave za turiste.

Prometni minister je odredil, da velja olajšava po § 14 potniške tarife za potovanje večjih družb v mednarodnem prometu preko jugoslovanskih državnih železnic že za družbe 15 oseb. Doslej so uživale to ugodnost le družbe, broječe najmanj 25 oseb.

Vložitev prijav za zgradarino.

Hišni lastniki se opozarjajo, da poteče rok za vlaganje davčnih prijav dne 31. oktobra 1931. Kdor ne vloži prijave pravočasno, plača 3% osnovnega davka kot kazen.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Sreda, 21. oktobra ob 20. uri »Zemlja smehljaja ab. A.

Četrtek, 22. oktobra ob 20. uri »Mayerling«. Ab. B.

Petek, 23. oktobra. Zaprto.

Iz gledališča. V četrtek, 22. t. m. se bo ponovila žaloigra francoskega pisatelja Claude Aneta »Mayerling«. — Vso grozo svetovne vojne slika drama angleškega dramatika Sheriffa »Konec poti«, ki se odigrava v prvi frontni liniji in bo njena premijera v torek 27. t. m. Nastopil bo skoro ves moški ansambl. režira Vlado Skrbinšek.

Prva nedeljska popoldanska predstava te sezone bo v nedeljo, 25. t. m. ob 15. Vprizorila se bo žaloigra »Mayerling«, ki obravnava na zelo zanimiv način smrt bivšega prestolonaslednika Rudolfa. Ker vlada za vsako predstavo »Mayerlinga« veliko zanimanje, priporočamo nabavo vstopnic v predprodaji.

Sadni sejem 25. do 27. t. m. na Ljubljanskem velesejmu

bo zelo zanimiv ne le po mikavnosti raznovrstnega sadja, ampak tudi zaradi tega, ker bo to sadje na prodaj le v amerikanskih zabojih po okrog 20 kg. Na ponudbo bo več vagonov najizbranejšega sadja iz Dravske banovine. Kupci bodo imeli tu največjo izbiro po ugodnih cenah, naši sadjarji pa se bodo mogli na lastne oči prepričati, kako je treba namizno sadje odbirati in v zabojih pošiljati, da zadovolje odjemalce.

Aretacije.

Pri izstopu iz vlaka, ki prihaja iz Avstrije, je obmejna policija aretirala 26letnega Andrija Perkovića, in ugotovila, da ga že dalj časa išče sodišče v Subotici. Sam je tudi priznal, da je vojaški begunec, ki je pobegnil v decembru lanskega leta od svojega polka. Izročili so ga tukajšnjemu sodišču. — Proti večeru pa je bila aretirana Ana B., 60 let stara perica, katero je imela policija na sumu, da je ukradla snažilki v javnem stranišču pred frančiškansko cerkvijo za časa, ko je vršila tam posle mesto nje, znesek Din 3.130, katerega je dobila Leskovšekova kot dedščino. Aretiranka je zadnje čase veseljačila in popivala po raznih lokalih. Oddali so jo sodišču.

Ponovna tatvina mleka.

Ko se je mudil včeraj zjutraj posestnik Reisman iz Počehove za trenutek pri neki stranki v Majstrovi ulici 14, mu je nekdo odnesel velik vrč mleka. Pojavili so se zadnje čase posebno mleku nevarni tipi, zato bodite mlekarji oprezni.

Oko orožnikovo res vse vidi.

Žandarmerijska patrulja iz Sv. Lenarta v Slov. gor. je pred dnevi srečala in ustavila na kolesu se vozečega Kolomana Brateca v smeri proti Radgoni. Kolesar se je zdel orožnikom sumljiv in so ga aretirali. Kmalu pa so ugotovili, da je kolo ukradel še istega dne na sejmišču posestniku Ketišu. Zagovarjal se bo pred sodnikom.

Ker je Svengali zadržan, se bo vršil njegov eksperimentalni večer šele v nedeljo.

V bolnico je moral.

71letni Martin Nerat iz Pekla v Košakih je v nedeljo na potu domu padel v 25 metrov globoki jarek ter se je znatno poškodoval na glavi. Včeraj so ga morali prepeljati v bolnico.

Nezgode.

Železniškemu delavcu Ivanu Cetinu, stanujočemu v Aleksandrovi cesti 65, se je pripetila večja nesreča. Pri delu je ravnal tako nesrečno, da mu je zlomilo desno nogo v podkolenu in je moral iskati pomoči v bolnišnici. — 75letni zasebnici Elizabeti Glušič iz Židovske ulice 11 pa je spodrsnilo in si je pri padcu nalomila desno nogo v nadkolenu. Prepeljali so jo v bolnišnico. — Izvozniku Alfredu Helbertu pa so vrata tovornega vagona pri nakladanju na tovornem kolodvoru zmečkala dlan leve roke. Rešilni oddelek mu je nudil pomoč. — Pri nalaganju težkega železnega obroča je težko poškodovalo 37letnemu Juriju Ratoldu, delavcu drž. žel., prste leve noge. Ponesrečenca je prepeljal rešilni oddelek v bolnišnico.

Aeroplan, carinske meje in vojna

AEROPLAN DOKONČAVA DELO, ZAPOČETO OD ŽELEZNIC.

Že sedaj je videti, kako bo avijatika v najkrajšem času odločilno vplivala na svetovno politiko. Na mnogih razpravah se je govorilo o tem, da bo ustvarila avijatika evropsko carinsko unijo; radi velikanskega razmaha bo namreč nemogoča kontrola na carinskih mejah. Kdo pa naj bi tudi mogel preprečiti nedovoljen prehod, posebno še, ko bodo aeroplani tako izpopolnjeni, da jim bo omogočeno pristati na vsakršnem terenu? Ali to dejstvo ne bo prišlo preveč v poštev, ker se transportirajo zračnine potom le manjše pošiljke velike vrednosti. Seveda bodo zračne tarife ostale vedno večje, kakor so pri celinskem in vodnem prometu. Silno riskantno pa bo tudi tihotapstvo in je skoraj izključeno, da bi se tem potom porušile carinske barijere.

Pač pa bo dosegla to veliko stvar avijacija v drugem pravcu. Jasno je, da bodo v bodoči vojni odločilno orožje aeroplani za bombardiranje. Seveda je to popolnoma drugačen način vojevanja, kakor oni s topovi in oklopnjaki Glavna naloga zračnega brodovja bo uničevanje nasprotnikovega zaledja, njegovih prometnih, gospodarskih in strateških centrov. V tem slučaju bo silno težka obramba, zato pa se bo lahko tudi sovražniku zelo škodovalo. Tako je pričakovati od bodoče vojne le medsebojno uničevanje in bo nemogoča vsakršna obramba ene ali druge sovražne strani. Pri drugih vrstah orožja je seveda situacija drugačna. Čim bolj so se izpopolnjevali topovi, tem boljše so bile utrdbe, tako da je bila v neki meri možna obramba pred topovi.

Vzporedno z izpopolnjevanjem avijatične tehnike bodo nasprotniki končno morali sprevideti, da tudi najmočnejše zračno brodovje ne more zadostno jamčiti. Edino, kar bo mogel nasprotniku storiti, bo to, da se mu boš za bombo revanžiral. V vsakem slučaju pa bo bomba, čeprav slabo vržena, opravila svoje, kamorkoli bo priletela.

Državniki bodo morali torej zavzeti proti bodoči vojni, ki bo prinesla le obojestransko uničevanje, neko stališče, katero bo privedlo do popolnoma drugačnih odnošajev na svetu. Tekom časa bodo carinske meje padle same od sebe, ker bo nepotrebno ščititi industrijo, ki služi za obrambo zemlje. V tem pogledu bo vršila avijacija seveda velikansko vlogo. Ne bo dolgo, ko se bo vršil zračni promet s hitrostjo 300 km na uro. Pariz, London, Berlin, in Dunaj bodo tako zvezani, da bodo popolnoma nemogoče številne carinske meje, zakoni, valute in ostale zapreke mednarodnega zbliževanja. Delo, ki ga je pričela železnica, bo dokončal aeroplan.

Nazadovanje tujskega prometa v Franciji

Nazadovanje letošnjega tujskega prometa v Franciji je bilo precej občutno. Francija je v zadnjih letih vložila ogromne vsote za moderniziranje hotelov. Sedaj pa je nastalo veliko vprašanje, kako se bodo ti kapitali obrestovali. Nemcevni, pa tudi Amerikanci ne prihajajo več tako številno; posebno Južni Amerikanci ne, ker vlada tam silna finančna kriza. Nevarnost preti vsem deželam in bo zato leta 1932 v Nizi kongres hotelirjev iz vsega sveta.

Meseca junija so prej prihajali v Francijo ameriški kralji žita, zlata, bakra in petroleja. Letos se je tega meseca izkrcalo v glavni francoski luki za promet s severno Ameriko, v Cherbourgu, 5845 potnikov napram 11.596 potnikom lansko leto. Odšlo jih je 5659 napram 4.118. V prvi polovici 1931. leta je bilo 50.040 potnikov napram 75.295 v istem časovnem razdobju leta 1930.

Najslabše gre francoskim termalnim vrelcem, katerih je 1.927. Zato so vsa zdravilišča zmanjšala izdatke za razne posebnosti in gostovanja gledaliških skupin. Uvideli so nujnost činjenice, da je treba napraviti kopališča čim bolj pristopna in cena, zadovoljiti se z najmanjšimi dohodki in na ta način dvigniti tujski promet. Zato nasprotujejo časopisi povišanju železniških tarif, ki je predvideno s 25 odstotki, in svetujejo, naj se uvedejo na železnicah karte, ki bodo imeli nizke cene omogočile inozemskim turistom in Francozom, da bodo lahko prepotovali celo državo z najmanjšimi stroški.

Ali se bo uresničil sen o „večni mladosti"

Med najznamenitejše raziskovalce na polju radiologije v Češkoslovaški spada profesor Julij Stoklasa iz Prage. Z dolgoletnimi poizkusi je ugotovil, da radijevi alfa-žarki neobičajno pospešujejo oksidacijske procese v živem organizmu. Na letošnjem mednarodnem kongresu radiologov v Parizu je govoril o uspehih svojih raziskovanj. Pri poizkusih z dihanjem rastlin, rib, zajcev itd. je profesor Stoklasa dokazal, da se lahko ojača proces dihanja s pomočjo radijevih alfa-žarkov za 40 do 50 odstotkov. Še intenzivnejše pa delujejo alfa-žarki novega elementa protaktinija, ki ga je našel v zadnjem času ruski znanstvenik Aristid Grosse v ostankih uranove rude, katero uporabljajo v češkoslovaškem kopališču Jahimovu za produkcijo radija.

Protaktinijevi žarki imajo precejšnjo zdravilnost, razen tega pa pospešujejo proces rasti, kar bo silno koristilo pri gojenju koristnih rastlin. Profesor Stoklasa pravi v svojem referatu o vplivu radijevih žarkov, da povzročujejo v celici novo življenje. Življenska energija je vezana na obstoj radijevih vplivov v zraku, vodi in zemlji. Vsaka stanica živega organizma vsebuje klico smrti. Smrt nastopi, ko prenehajo oksidacijski procesi v telesu. Te procese pa silno vzbujajo radijevi in protaktinijevi alfa-žarki. Vpliv beta in gama žarki istih elementov daje živi celici novo hranljivo in gradbeno materijo. Nadalje je konstatiral profesor Stoklasa, da naredijo radijevi in protaktinijevi žarki organizem odpornejši proti škodljivim vnanjim vplivom, tako da se lahko odgodi z vplivom teh žarkov tudi staranje organizma. Sen človeštva o večni mladosti bi bilo mogoče doseči z vplivom radioaktivnih elementov.

V svojih izvajanjih, ki jih je prineslo izvestje francoske akademije znanosti v Parizu, profesor Stoklasa natančno opisuje poizkuse, pri katerih se mu je posrečilo prisiliti celico do ustvarjanja novih; to je dosegel s pomočjo zračenja omenjenih elementov in dodavanjem anorganskih materij. Te stvari so dale v zadnjem času povod za postavitev nove teorije o poreklu življenja na zemlji. Postavljena je hipoteza, da je vplivala po otrditvi zemlje na njo velika količina radioaktivnih žarkov, ki so vdahnili anorganskim materijam življenje.

Številke o jetiki.

Od 11. do 14. oktobra je zasedal v Bologni četrti kongres za pobijanje tuberkuloze. Italijanski listi so tedaj pisali, da znaša število žrtev jetike na svetu letno 600.000 ljudi. Edino o Rusiji, Kitajski in nekaterih eksotičnih deželah ni podatkov. Odstotek umrljivosti zaradi jetike je v državah, iz katerih je bil na razpolago statistični material naslednji (na 100.000 oseb): Nova Zelandija 49, Danska 81, Zedinjene države Amerike 81, Kanada 84, Nemčija 93, Holandska 94, Belgija 97, Anglija 97, Škotska 100, Španija 103, Litavska 115, Italija 125, Švedska 133, Švica 140, Grška 168, Norveška 170, Francija 175, Češkoslovaška 194, Avstrija 198, Madžarska 222, Poljska 242, Estonija 252 in Finska 254.

Mati in hči.

— Ti Betka, pa vendar ne boš tako nora, da boš vzela pri svojih 20 letih tako starega moža, da boš z njim živela do konca svojega življenja.

— Ne mama, do konca svojega življenja ne mislim ostati pri njem, marveč samo do konca njegovega življenja.

Alkoholiki in električni tok

O zvezah med alkoholizmom in smrtjo, povzročeno po električnem toku, je napisal profesor Manojlov v nekem dunajskem zdravniškem časopisu zanimiv članek. Pri svojih opazovanjih je ugotovil, da je deloval električni tok pod enakimi pogoji pri nekaterih le malenkostno, pri drugih pa smrtonosno. To je privedlo profesorja do sklepa, da je poskušal eksperimentalno dognati, ali je igral tukaj kakšno vlogo le slučaj, ali pa res pravilo, da alkoholiki lažje podležejo električnemu toku. Hotel je rešiti vprašanje, ali dela električna smrt v resnici razliko med alkoholikom in abstinentom. To vprašanje je važno prav tako s praktičnega, kakor s teoretsko-znanstvenega stališča. Skozi več tednov je hranil dr. Manojlov dve skupini kuncev s popolnoma enako hrano, le da je dajal eni skupini dnevno močnega žganja. Obe skupini kuncev je izpostavil pozneje močni električni struji; pri tem je ugotovil, da so alkoholizirani kunci vsi poginili, dočim je izmed »abstinentov« le redki podlegel. Mikroskopni pregled alkoholiziranih kuncev je dognal, da so bile pri njih znatne bolezenske izpremembe stanic. Živalice, ki so padle kot žrtve poizkusov, so dale ljudem važen poduk. Kdorkoli ima v svojem poklicu opravka z električnim tokom, naj se čuva prekomernega uživanja alkohola. Živci pijanca postanejo manj odporni proti električni struji.

Vojna in porodi

Francoski pisatelj Maurice de Valeffe zastopa v nekem pariškem listu nazor, da je kontrola porodov najučinkovitejše sredstvo razorožitve. S tem se rečeni avtor priznava k teoriji, ki jo je bil izrekel angleški profesor Huxley, ki pravi, da bi se svet v 30 letih, če ne bi bilo kontrole porodov, strahovito preobljudil. Vsako naraščanje porodov pa samo pomaga pripravljati bodočo vojno.

V srednjem veku je kosila ljudi črna smrt in druge kužne bolezni, ki so od časa do časa skrčile prebivalstvo. Takrat je znašala povprečna življenjska doba življenja 30 let. Ta povprečna starost se je dandanašnji zvišala na 57 let. Vlogo, ki so jo nekoč vršile nalezljive bolezni in kuge, je v modernem času prevzela vojna. Tekmovanje, katera dežela bo rodila več otrok je prav tako opasno, kakor tekmovanje v oboroževanju. Zategadelj bi morale države, ki dajejo družinam s številnimi otroki davčne ugodnosti, postopati baš nasprotno. Če se to ne zgodi, pravi Valeffe, bo postala vojna med ljudmi periodičen pojav, prav tako nujna potreba kakor je boj na življenje in smrt med žuželkami.

Izkoriščanje vodnih sil

Glasom statistike je izkoriščal človek v l. 1931 prilično 46 milijonov konjskih sil razpoložljive vodne sile. Pred deset leti je znašala ta uporaba 29 milijonov KS. V Zedinjenih državah Amerike je v pogonu krog 15 milijonov KS. Vse vodne sile na celi zemlji pa predstavljajo, izražene v KS, energijo 450 milijonov KS. Torej izkorišča človek danes komaj desetino vseh znanih vodnih sil zemlje. Največ vodnih sil ima Afrika, nad 190 milijonov KS. Na drugem mestu so Zedinjene države s 30, Kanada s 25, južna Amerika s 24 milijoni KS, Rusija ima 20, Norveška 9, Japonska 8, Švedska 6.2, Francija 5.6, Nemčija 4.5, Italija in Švica vsaka po 4, Češkoslovaška 2 in Vel. Britanija 1 milijon KS vodnih moči. Razmeroma največ, skoro 50%, izkoriščata vodne sile USA in Švica, za njima pa Francija in Italija (35%), Nemčija (25%) itd. Najmanj izkorišča vodne sile Afrika, ki jih ima največ.

Rumba, nov ples.

Najnovejši produkt plesne umetnosti je rumba. Prinesli so ga s Kube Amerikanci in mu dali v Newyorku ime »banzon«. Beseda »rumba« označuje divji, primitivni ritem tega plesa. Radi svojih naglih in kratkih korakov je rumba naravnost idealen ples za prenapolnjene dvorane.

Mis Jugoslavija 1951

bo morda Vaša hčerka. Začnite že zdaj z nego njene lepote. Mnogo solnca, mnogo vitaminov in **Palmira-Baby kozmetika** to so tajnosti moderne nege otrok. **Palmira-Baby milo** varuje žametasto kožo. **Palmira-Baby lanolinkrema** varuje pred vnetjem. **Palmira-Baby prašek** je mil in hladi. **Palmira-Baby kozmetika** da veselja do nege dojenčkov. 4

Sport

Nogometne tekme v prid poškodbenemu fondu

priredi LNP v dneh 22. in 29. novembra. V teh tekmah sodelujejo: v Mariboru ISSK Maribor, SK Železničar, SK Rapid in SK Svoboda; v Celju Atletiki, Olimp in SK Celje; v Trbovljah Amater, Trbovlje ter na tretjem in četrtem mestu plasirani klub; v Ljubljani Ilirija, Primorje, Svoboda ter prvak I. razreda v jes. sezoni 1931. Propozicije za te tekme in za pokalne tekme, ki jih bodo odigrali zmagovalci gornjih okrožij prihodnje leto, se bodo pravočasno objavile.

Iz LNP.

Popravlja se čl. 11 pravilnika poškodbenega fonda tako, da se mora pravilno glasiti (v smislu sklepa redne gl. skupščine LNP z dne 2. avgusta t. l.). Podpore se dajo, v kolikor so sredstva na razpolago, igralcem, poškodovanim 1. v mednarodno-mestnih, podsaveznih in trening-tekmah, ki jih priredi LNP ali pa njegovi organi MO, 2. v prvenstvenih tekmah.

Kaznuje se SK Rapid na osnovi čl. 46 kaz. pravilnika LNP z globo 50 Din, ker ni oddal na predpisani tiskovini postave moštva s tekme dne 4. t. m.

Medklubski odbor LNP, službeno.

V nedeljo, dne 25. t. m. se vrše sledeče tekme: ob 13.30 na igrišču Rapida: prijateljska tekma SK Svoboda I:SK Rapid rezerva; ob 15. na igrišču Rapida: prijateljska tekma ISSK Maribor I:SK Rapid I. Ob 13.30 na igrišču SK Železničarja: prvenstvena tekma SK Železničar mladina:SK Svoboda mladina.

Službujoči odbornik na igrišču Rapida g. Nerat, na igrišču Železničarja g. Lorber. Tajnik.

Troboj in peteroboj SK Rapida.

Lahkoatletski odsek SK Rapida priredi dne 25. t. m. troboj in sicer za gospode: tek 100 m, skok v daljavo in met krogle, za dame: tek 60 m, met kopja in skok v višino; klasifikaciranje po olimpijski tabeli. Poleg tega še odprto medklubsko konkurenco v teku na 800 m in metu diska.

Dne 8. novembra organizira SK Rapid peteroboj (tek 60 in 200 m, skok v višino in daljino in met kopja) in medklubsko konkurenco (startata vedno po dva zastopnika klubov) na 1500 m, 60 m zaprake, met krogle, skok ob palici in štafeta 4×200 m.

Izredna glavna skupščina JZSS

se vrši dne 22. t. m. ob 9.30 v dvorani hotela Union v Ljubljani.

Plavalno prvenstvo Slovenije 1932

se bo po sklepu glavne skupščine LPP vršilo v Kamniku in sicer 14 dni pred juniorskim državnim prvenstvom, skoki pa najbrž v sportnem kopališču SK Ilirije v Ljubljani. Program tekmovanja bo enak programu državnega prvenstva. Sredi avgusta se bo vršila razen tega velika podsavezna prireditev na Krki v Novem mestu.

Puškinova razstava v Pragi.

Sredi meseca novembra bodo v Pragi otvorili kulturno razstavo največjega ruskega pesnika A. S. Puškina. Obsegala bo pismeni in ilustrovani del. Slike izdeluje ruski slikar v Pragi Jarecki, ki bo predočil v slikah celo Puškinovo življenje in njegovo tragedijo. Jarecki je obiskal vsa mesta, kjer je Puškin delal in je proučil celo Puškinovo dobo. Drugi del razstave bo obsegal Puškinove rokopise, pisma prijateljem in dokumente iz njegove dobe. Razstava bo torej kulturni dogodek prvega reda.

Dr. O. Haunig.

Dva soseda

Povest iz preteklega stoletja.

»Če očetu ni bilo usojeno, da bi izvrševal to oblast, naj pa jo ima njegov sin,« so rekli vsi sosedje, ki so ga izvolili enoglasno, saj nasprotnika v celi občini ni bilo nobenega.

Mladi Dolnik je vodil izročene mu posle vestno, marljivo in razumno. Vsi so ga spoštovali in mu popolnoma zaupli.

O Cestnikovih tudi do sedaj ni bilo ničesar slišati. Ta in oni je pravil, da je baje Cestnik potegnil v Ameriko, a večini Stružanov se je zdela ta novica neverjetna.

Tudi trgovec Planinšek, ki se je živo zanimal za Cestnikovo usodo, ni mogel nič natančnega izvedeti.

O Cestnikovi Roziki ni bilo nobenega glasu več, odkar je zapustila očetov dom.

Po preteku več let je dospel na županstvo v Strugi dopis uprave bolnice na Dunaju, glasom katerega je umrla Rozika Cestnik v tamošnjem zavodu na jetiki in se pristojna občina poziva, da plača oskrbniške stroške.

Dolnikovega Toneta je pretresla ta novica, saj je imel Roziko nekdaj rad in je mislil biti ž njo srečen. Toda bila je preošabna in to je bil njen padec. Šla je med svet in tam utonila kakor marsikatero slovensko dekle, kateri ne ugaja več rojstna hiša.

Tone Dolnik je poravnal te stroške, ne da bi jih zaračunil v breme občinske blagajne.

* * *

Nastopila je že jesen. Pridni Stružani so spravljali s polja pridelke, katerih je bilo obilno. Vladalo je veselo razpoloženje, saj najlepše — trgatev šele pride, in letos obeta biti prav obilna in dobra.

V težkih vozovih so vozili domu koruzo ter jo zlagali na gumnu, kjer se večer vrši likanje; danes pri enem posestniku, jutri pri drugem, in tako je šlo naprej, dokler ni bilo pri vseh opravljeno delo.

Prišli so od vseh sosedov ljudje, se vsedli v krogu ter pridno skubili listje raz storže in pustili le toliko, da so mogli posamezni storžec obesiti v koruzniku ali pa na podstrešju.

Pri tem je ta ali oni pripovedoval kako veselo prigodbo, včasih tudi od strahov, vraž in različno, da so se temu in onemu ježili lasje od strahu.

Gospodar je seve postregel pridnim pomagačem s kruhom in pijačo, ki je krožila v velikem vrču od ene osebe do druge. In če je bil vrč prazen, je prinesla gospodinja še drugega; najbolj veseli so začeli peti, drugi so udarili za njimi in tako se je razlegalo vsak večer veselo petje v tiho noč. In če je bil med temi likači še kdo, ki je privlekel nazadnje hreščečo harmoniko na dan, potem je doseglo veselje šele vrhunec. Spravili so štorzišče in slamo v kot in mladi pari so se veselo zasukali po gumnu.

Tako je bilo delo z veseljem opravljeno in pričakovali so že komaj drugega dne, ko se bodo zbrali pri drugem sosedu.

* * *

Danes je bilo likanje pri Dolnikovih. Na to so se že vsi veselili, saj Dolnik je bil župan in šteli so si v čast, da so smeli priti k njemu na delo. In škrtav tudi ni bil gospodar, veliki vrč se je pridno prikazoval in brhka gospodinja je tudi poskrbela, da je bilo še kaj posebnega za pod zob.

Velik kup koruze se je dvigal sredi gumna, trebalo bo urnega dela, da se vse opravi. A prišlo je toliko ljudi, da je naloženi hribček kar vidno gineval.

Že je bilo vse prav razpoloženo in sosedov Matiček, ki je znal najlepše peti, je že povzdignil glas ter ubral prav veselo narodno.

Toda ni še končal, ko prileti domača dekla Neža razburjena na gumno ter pravi vsa preplašena.

»Kako sem se vendar ustrašila, ko sem prišla iz hiše, po celem telesu se tresem.«

»No, kaj pa je bilo,« vprašajo vsi kakor na en glas ter nehajo peti. Za trenutek zastoji celo delo.

»Tam pod orehom sedi neka črna postava ter stoka tako glasno in bolestno, da me je kar strah.«

»Kaj pa bi tudi bilo takega,« pravi gospodar Tone, vzame svetilko ter veli hlapcu, da stopi žnjim pogledat. Tudi nekaj pogumnih fantov se je podalo iz gumna, da ugotovijo, kdo je zunaj, med tem ko se ženske samega strahu niso upale na prosto.

Dolnik dvigne svetilko ter posveti na mesto, kakor ga je označila dekla.

Zapazili so na klopi moško osebo, slabo oblečeno, na nogah je nosil raztrgane čevlje, da so gledali prsti iz njih. V obrazu je bil zaraščen, dolga, siva brada mu je segala do prs.

»Pomagajte mi, usmilite se me,« prosi neznanec s slabim glasom.«

»Odkod si prišel,« vpraša Dolnik ter stopi bližje.

»Iz daljnih krajev, hodil sem po svetu, nazadnje sem prišel sem.«

»Kako pa si našel ravno sem, v ta oddaljen kraj?« vpraša zopet Dolnik pozorno.

Neznanec dvigne glavo, kakor bi si hotel ogledati vprašujočega bolj natančno, nato pa se prime za prsa, ker se ga je lotil hud kašelj. Ko mu čez nekaj časa odleže, vpraša na pol tiho:

»Ali nisem pri Dolniku, ki je tudi župan, tako vsaj so mi povedali v trgu.«

»Seve, tu je župan, kaj pa želite, praša Tone Dolnik, videč, da je moral biti ta človek nekdaj kaj boljšega.

»Prosim lepo, sprejmite me pod vašo streho, bolan sem, nikamor nisem več mogel in vedel, prišel sem nazadnje sem, kamor slišim in kamor sem tudi hotel priti.«

»Kako to,« se zavzame Dolnik, »mi vas ne poznamo, »ali ste bili kdaj prej v tem kraju, govorite.«

Starec ne da na to vprašanje nobenega odgovora, nemirno pogleda Dolnika, nato pa zopet v tla.

Dolniku se je že smilil stari mož, ki je bil očividno bolan in zelo slab, zato zopet vpraša:

»Govorite, le povejte, kar je mogoče, bomo že storili za vas.«

»O dobri ljudje, kako ste prijazni, a jaz, o jaz nesrečnež, kaj sem vam storil.«

In zopet prime starca kašelj, da skoraj ne more priti do sape. Zato veli Dolnik hlapcu ter dvema fantoma, naj ga peljejo v vežo ter posadijo na klop, ob enem naroči dekli prinesti mleka.

Zagonetno so zvenele starčeve slednje besede, zato vzame Dolnik svetilko ter posveti tujcu v obraz. Gleda ga dalje časa, nato pa zopet vpraša:

»Zakaj vzdihujete? Mi ne vemo, da bi nam storili kaj hudega, to si le domišljujete, le mirni bodite, skrbljeno bo za vas.«

»O hvala vam, ki mi slabo z dobrim vračate, toda sila me je prignala, prišel sem, da umrem v domačem kraju.«

»Kaj, vi ste bili tukaj kje doma?« praša vzhičeno Dolnik.

»Da, bil sem tukaj doma in še prav blizu,« odgovori starec ter poseže globoko po sapo.

Bučno olje
iz novih bučnih jederc priporoča J. Hochmüller, tovarna bučnega olja, Maribor, Taborska ulica 7. 4020

Grafolog in hirosoi N. Sadlucki — odpotuje! V Mariboru ostane samo še do 1. novembra. Poslej bo v Celju, Kranju in v Zagrebu. Sprejema vsak dan od 9. do 12. in od 2. do 7. ure. Naslov: Maribor, hotel »Zamorc«. 4018

Še dobro ohranjeno železje
za zidan štedilnik takoj kupim. Naslov v upravi. 4027

Tri manjša stanovanja
oddam s prvim novembrom. Pobrežje, Nasipna ulica, nova hiša. Vprašati Koroščeva ulica 6/II, Flucher. 4022

Krojač
za konfekcijo, samostojen, dober prikrojevalec dobi delo in stanovanje v konfekciji Jakob Lah. 4014

Odda se kegljišče
za petek zvečer v Narodnem domu. 4028

Slike za legitimacije
hitro, dobro in ceneno. Fotomayer, Gosposka ulica 39. 3001

Veliki lokal
za delavnico in prodajalno pripraven, električna razsvetljava in moč, z vpeljavo plina in vodovoda, dam v najem. Vpraša se pri M. Berdajsu, Maribor. 3058

Pristopim
kot družabnik k točilnici ali manjši gostilni. Naslov v upravi »Večernika«. 4019

Sobo in kabinet
za obrt ali pisarno tik kolodvora oddam. Aleksandrova 48. 4021

Predtiskarija.
Novi vzorci došli! Entlanje in ažuriranje se izdeluje hitro in natančno. C. Büdefeldt, Gosposka 4. 2847

Sobo in črkoslikanje,
vedno najnovejši vzorci na razpolago izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«. X

Rabljene avto in moto gumi plašče
kupuje v vsaki količini mehanična delavnica Justin Gustinčič. Tattenbachova ul. 14. 1566

Stanovanje,
dve sobi in kuhinjo oddam mirni stranki s 1. decembrom. Vprašati Mlinska ulica 30, kartonaža. 4023

Za vseh mrtvih dan,
kakor tudi za vsako drugo priliko. Največja izbira raznega cvetja, v lončkih in rezano — krizanteme, sveži in umetni venci, okraski za grobove, (križi, šopki itd.). Aranžmani v najmodernejši izdelavi. Cene kakor v vrtnariji. Cvetlični salon Džamonja, Gosposka ulica 37. 4025

Veliko izbiro
vsakovrstnih pletenin, oblek, jopic, vest, puloverjev itd. po zelo znižani ceni priporoča pletarna Vezjak, Maribor, Vetrinjska ulica 17. Naročila po meri, kakor vsa popravila se izvršijo točno in ceneno. 2491

Blago
za obleke in plašče v veliki izbiri pri
J. N. Šoštarič-u
Maribor, Aleksandrova 13

Inserirajte v „Večerniku"

Modne novosti
ša dame in gospode ter ziviljske potrebščine v modni trgovini
ANTON PAŠ
SLOVENSKA ULICA

Spomnite se CMD!

Najnovejše
MODNE LISTE
jesenske in zimske za dame in gospode priporoča knjigarna
TISKOVNE ZADRUGE, MARIBOR
ALEKSANDROVA CESTA 13

Opravilna številka: E IX 2737/31
8

Dražbeni oklic.

Dne 30. nov. 1931 ob 10. uri dopoldne bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin:

Zemljiška knjiga: k. o. Sv. Martin vl. št. 134

Cenilna vrednost: Din 23.400·70

Vrednost pritikline: Din 2.190·—

Najmanjši ponudek: Din 15.600·—

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru.

Okrajno sodišče v Mariboru odd. IX.,
dne 30. 9. 1931.

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: VEKOSLAV SPINDLER v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru